

سمیه سورانی
کارشناس ارشد مدیریت آموزشی،
آموزگار پایه‌ی سوم ابتدایی شهر ملارد

الگوهای ابدی

تمام‌ساختی بودن در مکتب شهدا

«وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ» (هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مپندارید، بلکه آن‌ها زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند (آل عمران/ ۱۶۹)).

یکی از مهم‌ترین شاهراه‌های نظام تعلیم و تربیت، الگوسازی و الگوپذیری است؛ چراکه عقربه‌ی دل‌ها مدام به سمت الگوها چرخش دارد. این چرخش از دیدگاه ارزشی ممکن است در جهت مثبت یا منفی باشد. الگوها به‌مثابه‌ی مغناطیسی قوی عقربه‌ی فکرها و ذهن‌ها را روی خود متوقف می‌سازند و انسان‌ها را مجذوب می‌کنند.

بر ما معلمان شایسته و بایسته است، طبق تعالیم قرآن و عترت، الگوهای واقعی را شناسایی و به آن‌ها تأسی کنیم تا در راه سازندگی خود و جامعه از خس و خاشاک دور بمانیم. شهدا، به‌ویژه معلمان شهید، الگوهای بی‌بدیلی هستند که با خون جاویدان خود، خدمتی از جنس سوختن و ساختن در جامعه دارند. معلمانی که پیشه‌ی آن‌ها آموزش و آموختن بود، می‌دانستند که علم بهتر از ثروت است و شهادت در راه حق بهتر از هر چیز دیگر.

به زبان آمار، کشور ما حدود ۵ هزار معلم شهید در دوران دفاع مقدس، ۱۵۸ معلم که قربانی وحشت‌افکنی (ترور توسط منافقین) شده‌اند و ۱۲ معلم که جان خود را برای دانش‌آموزانشان به خطر انداختند، دارد.

شهدا درس‌های فراوانی را به همگان آموختند و با خون سرخشان، کتاب چگونه زیستن را برای ما نگارش کردند. یکی از این معلمان شهید، استاد «مرتضی مطهری»، از معدود شخصیت‌هایی است که هم مرد میدان علم و هم مرد میدان عمل بود. امروز معلمان به‌خاطر این شهید بزرگوار، در وجودشان، احساس سربلندی و عزت دارند. ویژگی‌های علمی و اخلاقی ایشان بسیار بود و در این نوشته نمی‌گنجد؛ اما می‌توان گفت: «نظم و زمان‌شناسی از مهم‌ترین

بزرگی برای جامعه‌ی تعلیم‌وتربیت محسوب می‌شوند و می‌توان رویکرد تمام‌ساحتی را از سبک زندگی آن‌ها استخراج کرد. امید است از این امر مهم یعنی الگوسازی معلمان شهید در تعلیم‌وتربیت غافل نشویم و این فرمایش مقام معظم رهبری را جامه‌ی عمل بپوشانیم: «بیان آنچه شهدا در زندگی‌شان عمل می‌کردند؛ چه‌جوری عمل می‌کردند، چه‌جوری رفتار می‌کردند، چه‌جوری خرج می‌کردند، به وظیفه چه‌جوری نگاه می‌کردند، این یکی از آن مسائل بسیار مهمی است که می‌تواند الگوسازی کند.»^۱

جهت آشنایی با معلمان شهید ذکر شده،
رمزینه را پویش کنید.

پی‌نوشت
۱. بیانات در دیدار اعضای ستادهای برگزاری همایش
شهدای استان‌های کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی.
۱۳۹۵/۰۷/۰۵

محل تدریسش چهارپنج ساعتی راه بود. روستایی به نام چهار روستا که الان بخش شده است. اولین سالی که آنجا می‌رفت، چون مسیر کوهستانی و سخت بود و جاده‌ای هم نداشت، مجبور بود پیاده برود؛ به همین خاطر کفش‌هایش همیشه پاره بودند.»
دغدغه‌ی شهید «علی‌اصغر فرجام» تربیت دانش‌آموزانی بود که بتوانند کشوری مستقل بسازند. وی در وصیت‌نامه‌اش می‌نویسد: «پیامم به فرهنگیان منطقه‌ی رزن این است که اولاً من را حلال کنید، ثانیاً دانش‌آموزان را یک انسان مسلمان واقعی تربیت کنید، ثالثاً از انجمن اسلامی رزن حمایت کنید و پیامم به دانش‌آموزان عزیز به‌عنوان یک معلم این است که برای نجات کشورتان از وابستگی کوشش کنید.»

سخن پایانی

معلمان شهید سرمایه‌های معنوی بسیار

درس‌هایی است که می‌توانیم از ایشان بیاموزیم و سرلوحه‌ی کارمان قرار دهیم.»
یکی دیگر از این معلمان شهید، «محمدعلی رجایی»، دومین رئیس‌جمهور اسلامی ایران است. بارزترین ویژگی این شهید عزیز «ساده‌بستی و مردمی‌بودن» او بود. وی همیشه سعی می‌کرد خود را هم‌سطح طبقات پایین جامعه بداند؛ چراکه می‌دانست فقر یعنی چه؟ «محمد نامدار مرادی»، معلم شهید دیگری است که طبعی لطیف و شاعرانه داشت. وی گاهی در خلوت دل می‌نشست و رشحات خامه احساسش را بر اوراق دفتر می‌نگاشت. شعری قبل از شهادتش سروده است که به دو بیت آن اشاره می‌شود:

پاسدار انقلابم، حامی قرآن و دینم/ نور چشم اهل ایمان، خار چشم مشرکینم
عشق قرآن، مهر الله، حب خلق و حب میهن/
پاسداری زین هدف‌هایم شده با خون عجبینم
کمک به زدودن فقر در جامعه (فرهنگی و مادی) از ویژگی‌های بارز معلمان شهید «سید عبدالحسین عمرانی» و «محمد جواد» بود. یکی از دلایل مقابله‌ی شهید عمرانی با رژیم پهلوی، جدای از فقر فرهنگی، فقر مادی مردم بود. کمتر نیازمندی را می‌توان در میناب و بشاگرد (محل زندگی ایشان) دید که از کمک‌های شهید عمرانی بی‌نصیب بوده باشد یا کمتر یتیمی را می‌توان یافت که دست مهربان و پدرانه‌ی شهید عمرانی را حس نکرده باشد. شهید محمد جواد نیز چهره‌ی شناخته‌شده‌ای نزد روستاییان و غمخوار مردم محروم آن منطقه بود. درعین حال معلمی با ایمان و بافتوا بود که زمزمه‌ی محبت امام را در گوش شاگردان خردسالش سر می‌داد.
شهید «سیدساعت‌هاشمی فشارکی» نیز از شهدای معلم بود. یکی از نقاط عطف سبک زندگی ایشان را می‌توان حساسیت به موضوع فرهنگ عنوان کرد. ایشان در وصیت‌نامه‌ی خود می‌نویسد: «شما نمی‌توانید تردید کنید که جهان‌خواران غرب و شرق برای به‌دست‌آوردن مقاصد شوم خود که ایجاد استعماری نو در جهان سوم است، از بهترین راه که همان هجوم به فرهنگ و ادب کشورهای ضعیف است، وارد می‌شوند.»

بردباری و تحمل سختی‌ها یکی از ویژگی‌های بارز معلم شهید «کرم‌الله رجبی» بود. همسر ایشان نقل می‌کند: «تا روستای